

2026. GADA APRĪLIS

INFORMATĪVS IZDEVUMS LAUKSAIMNIEKIEM

ZIŅU LAPA

Valsts augu aizsardzības dienests sveic Latvijas Republikas Neatkarības atjaunošanas dienā!

ŠAJĀ LAPĀ:

- ✓ [Atsācies VAAD kaitīgo organismu izplatības monitorings 2026. gada sezonā](#)
- ✓ [VAAD aicina neiegādāties Latvijā neregistrētus augu aizsardzības līdzekļus](#)
- ✓ [Aktuāli kartupeļu audzētājiem](#)
- ✓ [Biežāk uzdotie jautājumi par reģistrāciju Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā](#)
- ✓ [Konstatētie karantīnas organismi: 2025. gada rezultāti](#)
- ✓ [Izmaiņas Augu aizsardzības līdzekļu reģistrā](#)
- ✓ [EPPO ziņojums](#)

Atsācies VAAD kaitīgo organismu izplatības monitorings 2026. gada sezonā

Klāt aktīvā pavasara sezona, un Valsts augu aizsardzības dienesta (VAAD) prognožu jomas speciālisti jau atsākuši augu kaitīgo organismu parādīšanās un izplatības monitoringu visā Latvijā.

Katrs VAAD veiktais kaitīgo organismu lauka novērojums ikvienam pieejams VAAD tīmekļvietnē "Integrētā augu audzēšana un kaitīgo organismu monitorings" sadaļā:

Kartē arī šosezon varēs sekot līdzi plašāk audzēto kultūraugu slimību un kaitēkļu izplatībai un attīstības dinamikai visos Latvijas reģionos. Katram novērotam augu slimības vai kaitēkļa konstatējumam procentuāli tiek noteikta izplatības, attīstības vai invāzijas pakāpe. Klikšķinot uz konstatētā kaitīgā organisma nosaukuma, atvēršies ieraksts datubāzē "Kaitīgie organismi", kur var redzēt fotoattēlu un iegūt informāciju par tā bioloģiju. Klikšķinot uz sarkani pārsvītrotā kaitēkļa simbola, atvēršies informācija par augu aizsardzības līdzekļiem (AAL), ja tādi pieejami kaitīgā organisma ierobežošanai.

VAAD kaitīgo organismu monitoringa rezultāti attēloti kā punkti kartē, kas sasaistīti ar kaitīgo organismu aprakstiem un fotoattēliem, kā arī Latvijā reģistrēto AAL digitālo sarakstu, kurā iekļauta informācija par reģistrētajiem mikrobioloģiskajiem, dzīvos organismus saturošajiem, augu un dzīvnieku izcelsmes, kā arī ķīmiskajiem AAL un pilns to marķējuma teksts.

Foto: I. Liepiņa (VAAD)

Foto: I. Liepiņa (VAAD)

VAAD aicina: lauksaimniek, veic kaitīgo organismu monitoringu savos laukos regulāri, pēc iespējas izvēlies neķīmiskus augu aizsardzības pasākumus un lieto AAL atbildīgi!

Seko VAAD:

Instagram kontam

Facebook kontam

VAAD aicina neiegādāties Latvijā neregistrētus augu aizsardzības līdzekļus

Tāpat kā medikamentu un kosmētikas produktu viltošana, arī augu aizsardzības līdzekļu viltošana ir viens no populārākajiem un ienesīgākajiem nelegālās darbības veidiem visā pasaulē – to tirdzniecība palielinās. Viltotie un nelegālie AAL Eiropas tirgū galvenokārt nonāk, izmantojot kontrabandu vai nelegālu paralēlo importu caur sauszemes un jūras robežām, iekšzemes un interneta tirdzniecību.

Latvijā nelegālie AAL, pārsvarā fungicīdi un insekticīdi, piedāvāti gan veikalā, gan tirgū, gan semināros, gan pie izplatītājiem “no rokas”. Tie fasēti mazos iepakojumos, kas ražoti Krievijā, Baltkrievijā, Ukrainā un lielākoties paredzēti mazdārziņu vajadzībām.

Atgādinām: ja AAL nav reģistrēti Latvijā, tiem nav marķējuma latviešu valodā, tie nav pārbaudīti un nav paredzēti Latvijas klimatiskajiem apstākļiem. Tie var radīt vides piesārņojumu, kā arī nelabvēlīgu ietekmi gan uz apstrādātajām kultūrām, gan cilvēka veselībai.

Lai nodrošinātu augu aizsardzības līdzekļu aprites uzraudzību, VAAD veic regulāras pārbaudes licencētās AAL tirdzniecības vietās un vietās, kur iespējama neregistrētu AAL tirdzniecība – tirgos, internetveikalos, mazajos dārzkopības preču, būvmateriālu veikalos un citur.

2025. gadā kopumā veiktas 193 AAL izplatīšanas pārbaudes. 145 pārbaudes veiktas licencētās AAL tirdzniecības vietās, bet 48 – vietās, kur iespējama neregistrētu AAL tirdzniecība. No šīm 48 pārbaudēm deviņos gadījumos konstatēta neatbilstoša AAL tirdzniecība.

**VAAD vērs uzmanību:
Par nelegālu AAL izplatīšanu, iegādi un lietošanu paredzēta
administratīvā atbildība!**

Aktuāli kartupeļu audzētājiem

Tuvojoties kartupeļu audzēšanas sezonai, nepieciešams atcerēties:

visiem kartupeļu audzētājiem, kuri audzē kartupeļus platībā, kas lielāka par 1 hektāru vai kuri pārdod kartupeļus (arī ja kartupeļu audzēšanas platība ir mazāka par vienu hektāru) jābūt reģistrētiem VAAD Profesionālo operatoru oficiālajā

reģistrā.

Katru gadu:

līdz 30. aprīlim
reģistrētajiem kartupeļu
audzētājiem jāiesniedz
VAAD deklarācija
fitosanitārajai kontrolei.

vismaz 10 % no kopējās ar
kartupeļiem apstādāmās
platības jāapstāda ar
sertificētu sēklas materiālu.

Stādīšanai drīkst izmantot kartupeļus ne ilgāk kā divus gadus pēc to sertifikācijas. Proporcioniāli drīkst samazināt nākamajā ražas gadā atjaunojamā sertificētā sēklas materiāla apjomu, ja vienā gadā ar sertificētiem sēklas kartupeļiem ir atjaunots vairāk nekā 15 % no apstādāmās kartupeļu platības.

E-pakalpojums
Zemkopības nozares e-
pakalpojumu vietnē

Foto: I. Liepiņa (VAAD)

Foto: B. Cīrule (VAAD)

Biežāk uzdotie jautājumi par reģistrāciju Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā

Kādos gadījumos nepieciešams reģistrēties Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā?

Ja persona vēlas:

- saņemt valsts un Eiropas Savienības (ES) atbalsta maksājumus par izaudzētajiem lauksaimniecības produktiem (dārzeņiem, kartupeļiem, augļu koku un ogulāju produkciju);
- produktu marķējumā iekļaut nacionālās pārtikas shēmas norādi (piemēram, "Zaļā karotīte");
- piedalīties programmā "Piens un augļi skolai".

Kādu kultūraugu audzētāji var reģistrēties?

Augļu koku, ogulāju, dārzeņu un kartupeļu audzētāji, kuri minēti šajos Ministru kabineta noteikumu pielikumos: [1.](#) un [2.](#)

Kādi dokumenti nepieciešami un kur tie jāiesniedz?

Lai reģistrētos, nepieciešams aizpildīt iesniegumu par personas iekļaušanu Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā rakstiski vai elektroniski.

- Izprintētu un rakstiski aizpildītu iesniegumu iespējams nodot klātienē [tuvākajā VAAD reģionālajā nodaļā](#).
- Lejupielādētu un elektroniski aizpildītu iesniegumu, kas parakstīts ar elektronisko parakstu, iespējams nosūtīt uz e-pasta adresi pasts@vaad.gov.lv.

[Iesnieguma veidlapa](#)

- E-pakalpojumu vietnē aizpildīt iesniegumu iespējams [e-pakalpojumu Zemkopības ministrijas Koplietošanas portālā](#), nepieciešamības gadījumā izmantojot [e-pakalpojuma lietotāja ceļvedi](#).

Cik tas maksā?

Pakalpojums ir bezmaksas.

Līdz kuram datumam jāveic reģistrācija?

Reģistrācijas iesniegumi katru gadu tiek pieņemti līdz 22. maijam. Ja termiņš nokavēts, iespējams iesūtīt iesniegumu ar lūgumu atjaunot nokavēto termiņu, pievienojot paskaidrojumu par kavējuma iemeslu.

Atceries: reģistrācija notiek vienu reizi! Ikgadējs iesniegums nav nepieciešams.

Kādas prasības jāievēro personai, kas iekļauta Lauksaimniecības produktu integrētās audzēšanas reģistrā? Kā notiek pārbaudes?

Audzēto kultūraugu un to lauku pārbaudes klātienē VAAD inspektori veic katru gadu kultūrauga veģetācijas periodā.

To laikā tiek pārbaudītas prasības, ar ko var iepazīties [šeit](#).

Foto: M. Bērziņa (VAAD)

Būtiskākās prasības, kas jāievēro Lauksaimniecības produktu integrētajam audzētājam

- Kultūrauga laukiem jābūt derīgiem augšņu agroķīmiskās izpētes datiem vai augšņu analīžu rezultātiem. VAAD tīmekļvietnē pieejama kontaktinformācija, lai sazinātos ar [Augšņu agroķīmiskās izpētes daļu](#), vispārēja informācija par [augšņu agroķīmisko izpēti](#), kā arī par [augšņu analīzēm](#).
- Kultūrauga laukiem jābūt mēslošanas plānam, kas sastādīts pamatojoties uz derīgiem augšņu agroķīmiskās izpētes datiem vai augšņu analīžu rezultātiem.
- Lauksaimniecības produktu integrētajam audzētājam nepieciešams uzturēt uzskaites sistēmu par visiem veiktajiem pasākumiem katrā kultūrauga laukā (skat. [4.8 apakšpunktu](#)). Uzskaites sistēmu var veidot paša izvēlētā elektroniskajā uzskaites sistēmā vai papīra formātā.
- Kultūraugam uz lauka jābūt biežībā, kuru var apskatīt tabulā "[Augļu koku un ogulāju stādīšanas optimālā biežība](#)" vai tabulā "[Integrētās dārzeņu un kartupeļu audzēšanas prasības](#)".
- Augu pases vai etiķetes augļu koku un ogulāju dārziem glabā desmit gadus kopš augļu koku vai ogulāju dārza ierīkošanas. [Vairāk par augu pasēm](#).

Noderīgas saites:

[Kultūraugu audzēšanas vadlīnijas 1](#)

[Kultūraugu audzēšanas vadlīnijas 2](#)

[Kaitēkļu un slimību kaitīguma sliekšņi](#)

[Kultūraugu attīstības stadijas](#)

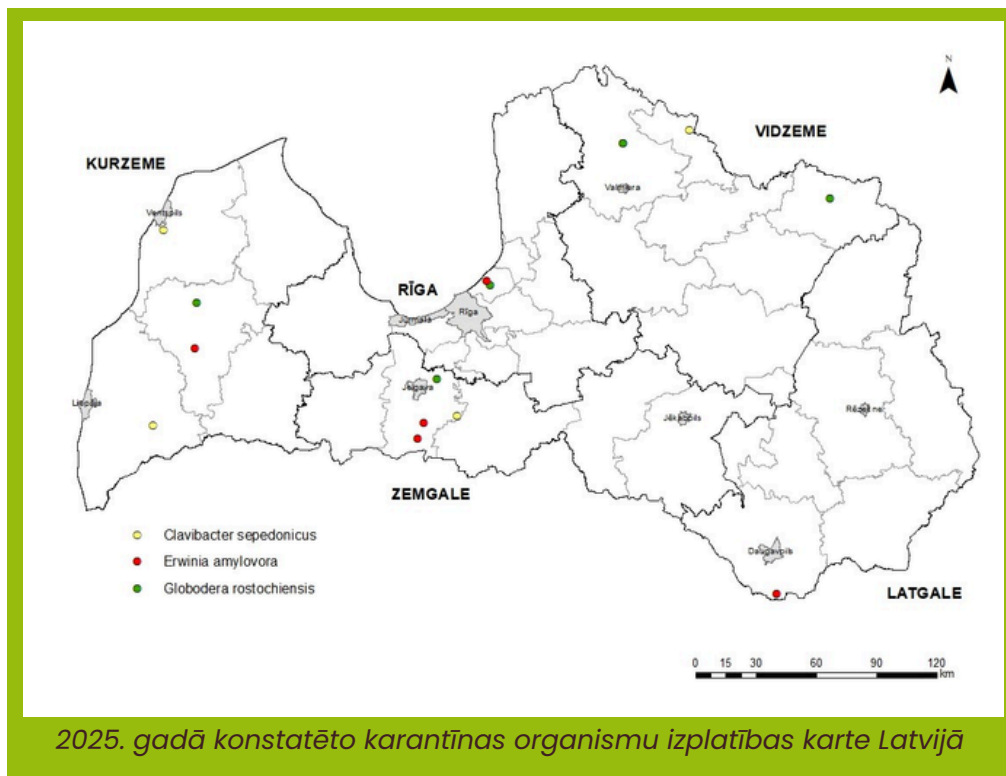
[Kaitīgo organismu parādīšanās un prognozes par to attīstību](#)

[AAL lietojums kultūraugiem kaitīgo organismu ierobežošanai](#)

Konstatētie karantīnas organismi: 2025. gada rezultāti

VAAD katru gadu veic dažāda veida uzraudzības pārbaudes, sākot ar stādaudzētavām un beidzot ar mežiem, lai pārliecinātos, vai Latvijas teritorijā nav sastopams kāds no ES nozīmes karantīnas organismiem, kas var izraisīt masveida augu bojāeju un radīt lielus zaudējumus ekonomikai un videi. Pārbaudes tiek veiktas tādām kultūrām, kā priedes, bērzi, apses, oši, alkšņi, krūmciidonijas, ābeles, bumbieres, plūmes, vīnogulāji, kartupeļi, kukurūza, soja, tomāti, bietes, lavandas, kā arī dažādām meža kultūrām, dekoratīvajiem augiem, augļaugiem un dārzeņiem.

2025. gadā VAAD veicis pārbaudes 71 augu karantīnas organismam, no kuriem Latvijas teritorijā konstatēti trīs – **zeltainā kartupeļu cistu nematode** (*Globodera rostochiensis*), **kartupeļu gaišā gredzenpuve** (*Clavibacter sepedonicus*) un **bakteriālā iedega** (*Erwinia amylovora*).

Zeltainās kartupeļu cistu nematodes cistas

Zeltainā kartupeļu cistu nematode var radīt ievērojamus postījumus kartupeļu stādījumiem. Ļoti liela nematodes koncentrācija augsnē var izraisīt ražas samazināšanos pat 80 % apmērā. 2025. gadā nematode tika konstatēta trīs pārtikas kartupeļu saimniecībās, vienā sēklas kartupeļu saimniecībā, kā arī atkārtoti vienā saimniecībā, kurā šī nematode jau konstatēta iepriekšējos gados. Kopējā invadētā platība ir 18,9 ha.

Kartupeļu gaišās gredzenpuves simptomi

Kartupeļu gaišā gredzenpuve var izraisīt ievērojamus ekonomiskus zaudējumus kartupeļu audzētājiem. Inficēšanās gadījumā vērojama kartupeļu bumbuļu puve uz lauka un glabāšanas vietās. Ražas zudumi var sasniegt 50%. 2025. gada laikā kartupeļu gaišā gredzenpuve tika konstatēta divās pārtikas kartupeļu, vienā pārstrādes kartupeļu un vienā sēklas kartupeļu saimniecībā. Sēklas kartupeļu saimniecībā organisms konstatēts nevis pašos sēklas kartupeļos, bet gan saimniecībā augošajos pārtikas kartupeļos. Šajā gadījumā nebija iespējams noteikt infekcijas avotu, jo stādīšanai tika izmantoti dažādas izcelsmes kartupeļi.

Bakteriālā iedega ir baktērija, kas ļoti strauji progresē un rada ievērojamus bojājumus augļu kokiem un dekoratīvajiem augiem. Rezultātā rodas lieli augļkoku ražas zudumi, kas svārstās no 25–50%. 2025. gadā bakteriālā iedega tika konstatēta vairākās vietās uz ābelēm, bumbierēm, pīlādžiem un vilkābelēm – vienā piemājas dārzā, vienā aizaugušā laukā, kā arī atkārtoti trīs komercdārzos, kuros šī baktērija konstatēta iepriekšējos gados.

Bakteriālās iedegas simptomi

Izmaiņas AAL reģistrā

Saite uz AAL sarakstu

1. AAL lietošanas jomas paplašināšana un grozījumi AAL lietošanas nosacījumos:

AAL nosaukums	Reģ. Nr.	Atļauta lietošana
"Spotlight Plus"	0718	Paplašināta lietošanas joma mazam lietojumam, atļaujot to lietot kā desikantu arī eļļas linu sējumos sēklu nogatavošanās laikā.
"Goltix Gold"	0851	Paplašināta lietošanas joma mazam lietojumam, atļaujot to lietot kā herbicīdu arī dekoratīvo koku un krūmu stādījumos (arī stādaudzētāvās).
"Belkar"	0598	Paplašināta augu aizsardzības līdzekļa lietošanas joma, atļaujot to lietot arī ziemas rīpša sējumos.
"Sivanto Energy"	0934	Paplašināta augu aizsardzības līdzekļa lietošanas joma, atļaujot to lietot arī pākšaugos - zirņu, pupu, lupiņas un lēcu sējumos.
"Previcur Energy "	0224	Veikti grozījumi augu aizsardzības līdzekļa atļaujas nosacījumos attiecībā uz lietojumu salātu sējumos segtās platībās. Augu aizsardzības līdzeklim atļauts viens lietojuma veids (apliešana) salātu sējumos un svītrots lietojuma veids (smidzināšana). Atļauts esošos augu aizsardzības līdzekļa krājumus, kas saražoti līdz 2026. gada 12. martam, izplatīt līdz 2026. gada 12. septembrim, līdz dotot lēmuma Nr. 70 kopiju. Līdz 2026. gada 12. martam saražotos augu aizsardzības līdzekļa krājumus jālieto atbilstoši jaunajiem lietošanas nosacījumiem.

2. AAL nosaukumu maiņa:

AAL nosaukums	Reģ. Nr.	AAL jaunais nosaukums
"Tempo"	0596	"Moddevo"

3. Anulēti šādi AAL:

AAL nosaukums	Liet. kat.	Reģ. ģipašnieks	Reģ. Nr.	Reģ. klase	Darbīgās vielas nosaukums	Darbīgās vielas saturs	Piezīmes
"Artina EC"	F/AR	Globachem n.v.	0653	2	metkonazols	90 g/l	Reģistrācijas beigu termiņš – 15.03.2026. Krājumus, kas saražoti līdz 2026. gada 15. martam un paredzēti izplatīšanai Latvijā, atļauts ievest un izplatīt līdz 2026. gada 15. septembrim un izlietot līdz 2027. gada 15. septembrim.
"Plexeo 90"	F/AR	Globachem n.v.	0677	2	metkonazols	90 g/l	
"Turret 90"	F/AR	Globachem n.v.	0678	2	metkonazols	90 g/l	
"Tracer"	I	Corteva Agriscience Denmark A/S	0740	2	spinosads	480 g/l	Reģistrācijas beigu termiņš – 15.03.2026. Krājumus, kas saražoti līdz 2026. gada 15. martam, atļauts ievest un izplatīt līdz 2026. gada 15. septembrim un izlietot līdz 2027. gada 15. septembrim.

EPPO ziņojums: jaunumi augu aizsardzībā Eiropā un pasaulē

EPPO (Eiropas un Vidusjūras augu aizsardzības organizācija) publicējusi oktobra ziņojumu, kurā apkopota informācija par jauniem kaitīgajiem organismiem, slimībām, invazīvajiem augiem un veiksmīgiem iznīcināšanas pasākumiem. Šis ziņojums ir būtisks resurss inspektoriem, pētniekiem un politisko lēmumu pieņēmējiem.

Jauni kaitēkļu konstatējumi Eiropā:

- ✓ Spānijā pirmo reizi konstatēts *Spodoptera frugiperda*, kā arī augļu muša *Bactrocera dorsalis*. Abos gadījumos uzsākta izskaušana.
- ✓ Francijā pirmoreiz atklāts *Dacus frontalis*, būtisks ķirbjaugu kaitēklis.
- ✓ Itālijā (Sicīlijā) konstatēts *Thrips parvispinus*, kas var radīt būtisku risku dārzu audzēšanai.

Augu slimības un jauni riski:

- ✓ Eiropā un citur pasaulē strauji izplatās jauns ābeļu patogēns – *Diplodia bulgarica*, kas var izraisīt koku bojāeju un ražas zudumus. Tas iekļauts EPPO brīdinājuma sarakstā.
- ✓ Nīderlandē un Itālijā atkārtoti konstatēta sakņu nematode *Meloidogyne enterolobii*, kas tiek aktīvi izskausta.
- ✓ Ukrainā pirmoreiz ziņots par tomātu brūnās rugozes augļu vīrusu, kas apdraud tomātu audzēšanu.

- ✓ Francijā konstatēta priežu koksnes nematode (*Bursaphelenchus xylophilus*), turpinās apkarošanas pasākumi.

Priežu koksnes nematodes skarti koki

Kaitēkļu izplatības pieaugums:

- ✓ Grieķijā turpina izplatīties augļu mušas (*Bactrocera dorsalis* un *B. zonata*), kas jau tiek kontrolētas.
- ✓ Portugālē paplašinās tripšu (*Scirtothrips dorsalis* un *S. aurantii*) izplatība – noteiktas vairāk nekā 100 ierobežojuma teritorijas.

Pozitīvs piemērs:

- ✓ Francijā veiksmīgi izskausts *Pomacea* spp. uzliesmojums.

Jaunums: ES izveidota interaktīva datubāze par importēto augu kravu neatbilstībām, kas ļauj analizēt kaitīgo organismu ienākšanas riskus.

Qlik Analytics app Sheet

NCD Plant Interceptions Monthly Report

Plant Interceptions

Year Quarter Month Week Day Select DecisionDate Range

Plants and Plant Products / Pest

Country of Origin	Commodities Sp...	Product Type	Pest	# Entry Docs
Totals				5.088
Albania	Totals			2
	Mixed forest plants	Plant products: others	Insecta	1
			Nematoda	2
Algeria	Totals			2
	Leopoldia comosa	Others	Coleoptera	1
	Solanum melongena	Other living plants: fruit and vegetables	Atherigona soccata	1

EPPO datubāze

Aicinām lauksaimniekus, inspektoros un pētniekus sekot EPPO ziņojumiem, lai savlaicīgi identificētu riskus, īstenotu profilakses pasākumus un aizsargātu kultūraugus un dabas ekosistēmas no jauniem apdraudējumiem.